

Вишня Н. Г.

Іспансько-український та українсько-іспанський
пареміологічний словник

Полтава 2011

УДК 811.134.2 (=161.2)(038)

Вишня Н.Г.

Іспансько-український та українсько-іспанський пареміологічний
словник

ББК 81.472.1-4 + 81.411.4 – 4

Полтава 2011

Іспансько-український пареміологічний словник

A buen hambre no hay pan duro.	Де голод, там немає черствого хліба
A buen callar lo llaman Sancho	Мовчання – золото - El callar es oro
A caballo regalado no le mires el dentado	Дарованому коневі в зуби не дивляться
A cada pajarillo le gusta su nidillo	Кожній пташці подобається своє гніздечко [Кожен кулик до свого болота звик – A cada chorlito le gusta su cenagal]
A camino largo, paso corto	Довга дорога, короткий крок [Тихіше їдеш - далі будеш- cuanto más despacio vas, más rápido llegas]
A casa de tu tía, mas no cada día	До тітчиного дому ходи не щодня
A Dios rogando y con el mazo dando	Бога проси, а киянкою махай; на Бога надійся, а сам не дармуй
A enemigo que huye, puente de plata	Для ворога, що тікає, срібний міст [Полотном дорога – Que se ronga el lienzo en el camino]
A falta de pan, buenas son tortas.	Коли немає хліба, згодяться і млинці
A gran salto, gran quebranto	Високо літати, та боляче падати

A grandes males, grandes remedios	Великому лиху велике протистояння
A la cama no te irás sin saber una cosa más	Не ляжеш у ліжку, не дізнавшись про щось нове
A la fuerza ahorcan	Свою долю не обійдеш
A la ocasión la pintan calva.	Випадок малюють плішивим(лисим)[треба користуватись можливістю, іншої нагоди не буде лови момент; Двічі літо не буває; коваль клепле поки тепле – hay que usar la ocasión; no habrá verano dos veces seguidas; el herrero forja el hierro en caliente - A hierro candente batir de repente]
A la tercera va la vencida	Перемога приходить за третім разом [за раз дерева не зрубаєш; терпіння і труд все перетруть]
A la vejez, viruelas	На старість – віспа[пізно, невчасно; сивина у бороду, а біс у ребро ; чоловік старіє, а чортяка під бік; волос сивіє, а голова шаліє – tarde, inoportuno; las canas en la cabeza y el diablo en las costillas; el hombre envejece y el diablo en las costillas; pelo canoso, cabeza dislocada]
A las diez en la cama estás	О десятій годині будь у ліжку[хто рано встає, тому Бог дає (Бог щастя дає)]
A lo hecho, pecho	Тому, що зроблено, підставляй груди[нічого не

A los osados favorece la fortuna	поробиш, те що зроблено не переробиться; після бійки кулаками не махають – lo que se hizo, no se rehace; después de la batalla no se da rienda suelta a las manos] Хоробрим доля сприяє
A mal tiempo buena cara	Добре обличчя у погану погоду. [Тримати хвіст трубою; високо нести голову – Tener la cola empinada; tener la cabeza levantada]
A moro viejo no aprendas algarabía	Не вчи старого араба арабської [Не вчи вченого – no enseñes a enseñado]
A nadie le amarga un dulce	Нікому солодке не здавалося гірким; від солодкого нікому гірко не буває; [на ласий шматок найдеться куток - para el trocito sabroso siempre se busca un espacio]
A padre guardador, hijo gastador	Батько, який дбає, має сина, який розносить [пропав батько з дурними синами; від дурного сина каяття не бачити - con hijos tontos el padre es desgraciado; no esperes arrepentimiento del hijo malo]
A palabras necias, oídos sordos.	Дурним словам глухі вуха

A perro flaco, todo son pulgas	У шолудивого собаки всюди блохи
A quien madruga, Dios le ayuda	Хто рано встає, тому Бог подає
A quien se ayuda, Dios le ayuda.	Хто сам собі допомагає, тому й Бог допомагає
A rey muerto, rey puesto	Король помер, хай живе король!
A río revuelto, ganancia de pescadores	Ловити рибу у каламутній воді
Afortunado en el juego, desgraciado en amores.	Кому таланить у грі, не таланить у коханні
Agua que no has de beber, déjala correr	Якщо не питимеш воду, нехай вона тече
A(l) buen entendedor, pocas palabras bastan.	Тому, хто добре розуміє, вистачить кілька слів
Al gallo que canta, le aprietan la garganta	Півневі, що співає, стискають горло [млин меле – мука буде, язик меле –біда буде]
Al que se hace de miel se le comen las moscas	Те, що зроблене з меду, те їдять мухи[мухи злітаються на мед – las moscas acuden a la miel]
Allá donde fueres, haz lo que vieres.	Куди поїдеш, роби те, що побачиш[у кожному краї свій звичай; не суди – себе гляди; У чужий монастир зі своїм статутом не ходи – cada

Ande yo caliente, y ríase la gente	пueblo tiene sus costumbres; no juzgues a los demás, mírate primero; No vayas con tu estatuto al monasterio ajeno] Хай сміються люди, аби мені було тепло
Amigo de muchos, amigo de ninguno. Amigos, hasta en el infierno.	Друг для багатьох, нічий друг Друзі навіть у пеклі[друг до могили – amigo hasta la sepultura]
Ante la duda, abstente	Сумніваєшся, утримайся
Antes de hacer nada, consúltalo con la almohada	Перш ніж щось зробити, порадься із подушкою[ранок мудріший від вечора;ранок покаже; завтра буде видніше - la mañana es más sabia que la víspera; se verá por la mañana;]
Antes que acabes, no te alabes	Не хвалися не закінчивши [Не кажи «гоп», поки не перестрибнеш; хвали день увечері – No digas “paf” antes de que saltes;alaba el día por la noche]
Antes se coge al mentiroso que al cojo.	Спочатку спіймають брехливого, аніж кульгавого[у брехні короткі ноги - la mentira tiene los pies cortos]
Año nuevo, vida nueva	Новий рік, нове життя
Arrieros somos, y en el camino nos encontraremos	Ми погонщики і зустрінемося у дорозі[не плюй у колодязь, доведеться напитися; з нами

	не жартуй – no escupas en el pozo, tendrás que beber de él; no juegues con nosotros]
Aunque la mona se vista de seda, mona se queda.	Мавпа , хоча й одягнена у шовк, залишається мавпою
Buen vestido y buen semblante son poderosos recomendantes	Гарний вигляд і гарний одяг є доброю запорукою [Зустрічають за свиткою, проводжають за розумом – Uno se recibe según está vestido y se despide según la mente de cada cual]
Buey viejo surco derecho	Старий кінь з борозни не зверне
Caballo grande, ande o no ande	Кінь великий, незалежно від того, стоїть він чи йде [числом більше, ціною дешевше .gran cantidad por poco precio]
Cada día gallina, amarga la cocina.	Курка щодня набридає (робиться гіркою)
Cada loco con su tema.	Кожен навіжений зі своєю темою
Cada maestrillo tiene su librillo	У кожного вчителя своя книжечка[Навченого вчити – лише псувати; кожен майстер на свій лад; у кожного майстра свій секрет - enseñar a enseñado no tiene sentido; cada cual es maestro a su manera; cada maestro tiene su secreto]

Cada mochuelo a su olivo

Кожна сова – на свою оливу[час розходитися по домівках; пора і честь знати; час братися до роботи; по місцях – ya es hora de irse a su domicilio; hay que recoger velas; es hora de poner manos a la obra]

Cada oveja con su pareja

Кожна овечка зі своєю парою [Шукай собі рівного – cada cual busque a su igual]

(Que) Cada palo aguante su vela

Кожна мачта хай витримує свій парус[знай свою справу; не пхайся куди не просять; не твоя справа чужих дітей колисати; чия душа грішить, та й відповідає – cumple tu misión; no te metas adonde no te piden; no es tu menester mecer a los niños ajenos; que responda el alma del quien peca]

Cada santo pide por su ermita

Кожен святий просить за свою каплицю

Cada uno en su casa, y Dios en la de todos

Кожен у своєму домі, а Бог у всіх[Бог не теля, бачить і звідтіля – Dios no es ternero, todo lo ve desde el cielo]

Cada uno habla de la feria como le va en ella

Кожен говорить про ярмарок те, як йому було на ньому[кожен судить по-своєму; кожен має свій смак; кожному своє – cada uno tiene su juicio y sus gustos; cada cual da su opinión]

Cada uno lleva su cruz	Кожен несе свій хрест
Cada uno sabe donde le aprieta el zapato	Кожен знає де йому тисне черевик [Що у кого болить, той про те й гомонить – Cada uno habla de lo que le duele]
Cada uno tiene lo que se merece	Кожен має, що заслужив
Cobra buena fama y échate a dormir	Здобудь добру славу і лягай спати [Добра слава на лавці лежить, лиха – по дорозі біжить – La buena fama se queda dormida en casa y la mal corre por los caminos]
Con el roce, nace el cariño	Від дотику народжується кохання
Con la intención basta	Достатньо і доброго наміру
Con pan y vino se anda el camino	З хлібом і вином долається дорога
Cría cuervos y te sacarán los ojos	Вирости ворона в він тобі виклює очі [Пригріти гадюку в пазусі – calentar(acariciar) a la culebra en el pecho]
Cuando el río suena, agua lleva.	Ріка шумить, тому що несе воду[поголос не буває безпідставним; диму без вогню не буває – los rumores]

	tienen fundamento; no hay humo sin fuego]
Cuantos hombres, tantos pareceres	Скільки людей, стільки дуок [Скільки голів, стільки умів – cuantas cabezas, tantos pareceres]
Cuentas claras, amistades largas.	Рахунки в порядку, тоді дружба довга[рахунок дружби не пеує – las cuentas no estropean la amistad]
Cuando las barbas de tu vecino veas pelar, pon las tuyas a remojar	Коли побачиш, як стрижуть бороду сусіда, замочуй свою [коли у домі сусіда сварка, подивись на своє господарство – cuando hay ríña en casa de tu vecino, mira bien lo que se hace en la tuya]
Cuando una puerta se cierra, ciento se abren	Коли одні двері зачиняються, інші сто відчиняються
Da Dios almendras al que (a quien) no tiene muelas.	Бог дає мигдаль тому, хто не має зубів
De casta le viene al galgo el ser rabilargo	Гончому собаці назначено мати хвоста
De (a) gran subida, gran caída (descendida).	Після великого під'йому, велике падіння[високо літати та низько падати - volar alto, caer doloroso]
De buenas intenciones está lleno (empedrado) el infierno.	Добрими намірами вимощене пекло

De fuera vendrá quien de casa nos echará	Зовні прийде той, хто нас вижене з дому
De grandes cenas están las sepulturas llenas	Щедрими вечереми заповнені домовини
De ilusión también se vive	Ілюзією також можна жити
De la panza, sale la danza	Добре танцюється із повним черевом
De lo que no cuesta, lleno la cesta	Кладу у кошик те, за що не плачу
De lo que se come se cría	Що з'їсиш, те й виросте [ми те, що ми їмо – somos lo que comemos]
De los cuarenta para arriba, no te mojes la barriga	Після сорока не мочи живота
De noche todos los gatos son pardos	Вночі усі кішки сірі
De tal palo tal astilla.	Яка гілка, така й тріска [Яблучко від яблуньки недалеко падає – La manzana cae cerca del manzano]
De todo hay en la viña del Señor	Є все у Божому винограднику
Del agua mansa me libre Dios, que de la brava me guardaré yo.	Від тихої води збережи мене, Боже, бо від бурхливої я вбережуся сам [У тихому болоті чорти водяться ; тиха вода греблі рве – en el tranquilo cenagal habita el diablo; aguas mansas rompen presas]

Del árbol caído todos hacen leña	З дерева, що впало, всі роблять поліна
Del dicho al hecho hay gran trecho	Від сказаного до зробленого велика відстань
Desgraciado en el juego, afortunado en amores	Кому не везе у грі, везе у любові
Dime con quién andas y te diré quién eres	Скажи мені з ким ти товаришуєш, я скажу тобі хто ти. [З ким поведешся, від того й наберешся – Con quien andas de aquel aprendes]
Dios aprieta, pero no ahoga	Бог утискає, але не душить
Dios los cría, y ellos se juntan	Бог їх вирощує і вони паруються
Donde fueres, haz lo que vieres	Куди б не поїхав, роби те, що побачиш
Donde hay amor, hay dolor	Де кохання, там біль
Donde hay patrón, no manda marinero	Де є капітан, не керує матрос
Donde las dan, las toman	Дають, бери
Donde menos se piensa salta la liebre	Де найменше сподіваєшся, підстрибує заєць
Dos no riñen, si uno no quiere	Двоє не посваряться, якщо один не захоче
Dos que duermen en un colchón, se vuelven de la misma condición	Двоє, що сплять в одному ліжку, мають однакову думку
El amor es ciego	Любов сліпа

El buen paño, en el arca se vende	Добре сукно продається у рундуку
El buey suelto bien se lame	Відв'язаний бик добре пасється
El casado, casa quiere	Одруженому потрібна хата
El comer y el rascar, todo es empezar	Їсти і чухатися, варто лише почати
El hábito hace al monje.	Сутана робить ченцем
El hábito no hace al monje	Сутана не робить ченцем
El hombre propone, y Dios dispone	Людина наміряється, а Бог вирішує
El hombre y el oso, cuanto más feo más hermoso	Чоловік і ведмідь чим страшніші, тим гарніші
En martes ni te cases, ni te embarques	У вівторок не одружуйся і не виходь у море [Понеділок – день важкий – El lunes es el día pesado]
El mejor escribano echa un borrón.	Навіть найкращий писар допускає виправлення
El mentir pide (quiere) memoria.	Щоб брехати, треба мати добру пам'ять
El muerto, al hoyo, y el vivo, al bollo	Мертвого у яму, живого до столу[Мертвим спокій, живим - живе]
El mundo es un pañuelo	Світ – це хустина
El ojo del amo engorda el caballo	Від хазяйського ока кінь гладшає

El perro del hortelano, que ni come ni deja comer al amo	Собака садівника: не їсть сам, ні іншим не дає[Собака на сні; сам не гам і другим не дам]
El perro es el mejor amigo del hombre	Собака – кращий друг людини
El pez grande se come al chico El primer paso es el que cuesta	Велика риба їсть малу Перший крок важкий
El que al cielo escupe, en la (su) cara le cae.	Хто плює у небо, хай чекає, що йому потрапить на обличчя
El que algo quiere, algo le cuesta.	Хто чогось хоче, чогось це йому коштує[хочеш рибку з'їсти, треба ніжки замочити - si quieres comer pescado, tienes que mojarle los pies]
El que avisa no es traidor	Хто попереджає, той не зрадник
El que da primero da dos veces	Хто швидко дає, дає двічі
El que fía o promete, en deuda se mete.	Поручальник і обіцяльник на борг наражаються
El que la hace, la paga	Сам заварив кашу, сам її їж
El que la sigue, la consigue	Терпіння і праця все перемагають
El que no corre, vuela	Без нашого Гриця вода не освятиться
El que no llora, no mama	Хто не плаче, того не годують [Хто не просить, тому й не

	подають – A quien no pide, no le dan]
El que parte y reparte, se lleva la mejor parte	Той, хто ділить і роздає, залишає собі найкращу частину
El que tiene padrino, se bautiza	Хто має хрещеного, той і охреститься
El que tuvo, retuvo	Хто мав, той і матиме
El rosario al cuello, y el diablo en el cuerpo.	Чотки на шії, а диявол у тілі
El saber no ocupa lugar	Знання не займає місця
El tiempo es oro	Час – це золото
En boca cerrada, no entran moscas	У закритий рот не залітають мухи
En casa del herrero, cuchillo de palo.	У домі коваля ножі з дерева
En casa llena, presto se guisa la cena	У багатому домі швидко готується вечеря
En comunidad, no muestres tu habilidad	Привселюдно не демонструй своїх можливостей
En la necesidad, se ve la amistad.	У нужді видно дружбу[друг пізнається у нужді]
En el país de los ciegos, el tuerto es el rey.	У країні сліпих одноокий є королем
En el pecado lleva la penitencia	Гріх приводить до покаяння
En la mesa de San Francisco,	За столом Святого Франсиска

donde comen cuatro comen cinco	де їдять четверо, можуть їсти і п'ятеро
En la variedad está el gusto	У різноманітності знаходиться смак
En su casa, hasta el culo descansa	У власному домі навіть сідниці відпочивають
En todas partes cuecen habas	Боби ростуть усюди[Усюди свої неприємності; таке може трапитися із кожним – en todas partes se dan disgustos; esto puede suceder a cualquier]
Entre col y col, lechuga	Серед капусти – салат[У всьому потрібна різноманітність ‘ es necesaria diversidad en todo]
Entre padres y hermanos, no metas las manos	Між батьками і братами не вставляй своїх рук
Éramos pocos y parió al abuela	Нас було небагато і ось бабуся народила[Цього ще не вистачало; тут і яблуку ніде впасти – faltaba más; aquí no hay donde caer a una manzana]
Es buena noticia el que no las haya	Немає новин – добра новина
Es de bien nacidos ser agradecidos	Бути вдячним – ознака благородного серця
Es peor el remedio que la enfermedad	Ліки гірші, ніж хвороба
Gallo que no canta, algo tiene en la garganta	Якщо півень не співає, він щось має у горлі[Справа нечиста; він мовчить не спроста – no es trigo limpio]

Gato escaldado, del agua fría huye.	Ошпарений кіт тікає від холодної води
Gato con guantes no caza ratones	Кіт у рукавицях не піймає миші
Genio y figura hasta la sepultura	Характер і фігура – до могили [Криве дерево не виправиш – El árbol encorvado no se aplana]
Hablando del rey de Roma por la puerta asoma.	Говоримо про короля Риму, а він у двері [Про вовка промовка, а він у двері; легкий на згадці]
Hablando se entiende la gente	Люди розуміють одне одного у спілкуванні(з напівслова)
Haceos de miel y os comerán las moscas	Станьте з меду і вас з'їдять мухи
Haz bien y no mires a quién	Роби добро і не зважай кому
Hay que dar tiempo al tiempo”.	Треба дати час часові [На все свій час – todo a su tiempo]
Hecha la ley, hecha la trampa.	Є закон, є лазівка
Hierba mala nunca muere.	Бур'ян не гине
Bicho malo nunca muere	Зловредна муха ніколи не гине
Hombre prevenido vale por dos	Передбачлива людина вартує двох

Honra merece quien a los suyos se parece	Заслугує шани той, хто подібний до своїх
Hoy por ti, mañana por mí.	Сьогодні тобі, завтра мені
Ir por lana y volver trasquilado	Йти по вовну, а повернутися стриженням[Повернутися ні з чим; обманутися у своїх сподіваннях – regresar sin resultado esperado; engañarse con esperanzas]
La avaricia rompe el saco	Жадоба рве мішки
La cabra siempre tira al monte	Скільки вовка не годуй, а він все одно у ліс дивиться
La cara es el espejo del alma	Обличчя – це дзеркало душі
La caridad bien entendida empieza por uno mismo	Добре розумієш милосердя тоді, коли воно починається із себе самого
La curiosidad mató al gato	Цікавість вбила кота
La esperanza es lo último que se pierde	Останнє, що втрачається – це сподівання
La excepción confirma la regla	Виняток підтверджує правило
La experiencia es la madre de la ciencia	Досвід – найкращий учитель La experiencia es el mejor maestro
La fe mueve montañas	Віра рухає гори
La letra con sangre entra	Наука входить із кров'ю[без муки немає науки; без бука немає науки]

La mejor palabra es siempre la que queda por decir	Найкраще слово ще не сказано [Слово – срібло, мовчання - золото. – La palabra es la plata, el silencio es el oro]
La muerte no perdona al rey, ni al papa, ni a quien no tiene cara.	Смерть не пробачає ані королю, ані папі, ані тому, хто не має одежини[перед смертю всі однакові]
La noche es buena consejera.	Ніч – добра порадиця
La ocasión hace al ladrón.	Випадок робить злодієм[не залишай без нагляду, не вводь злодія у гріх]
La primavera la sangre altera	Весна кров хвилює
La ropa sucia se lava en casa	Брудна білизна переться дома [Не виносити сміття з хати - No saques la basura de tu casa]
La suerte de la fea la bonita la desea	Долі некрасивої бажає красива
La unión hace la fuerza	У єднанні сила
La vida no es un camino de rosas	Життя - це не усяяний трояндами шлях
Las apariencias engañan	Зовнішність оманлива
Las comparaciones son diosas	Порівняння небажані
Las cosas de palacio van despacio	Справи у палаці просуваються повільно
Las cuentas claras, y el chocolate espeso	Рахунки зрозумілі, а шоколад густий

[рахунок дружби не зіпсує; у справах має бути повна ясність; поговоримо відверто –las cuentas no estropean la amistad; hay que tener claridad en los asuntos comunes; hablaremos sin requilorios]

Las paredes oyen

Стіни чують[стіни мають вуха]

Lo barato sale caro

Дешеве виходить дорогим[дешева рибка – погана юшка – del pescado barato se hace mala sopa]

Lo comido es lo seguro

Що з'їв, те й справжнє

Lo comido por lo servido

Відслужив, май свій хліб

Lo cortés no quita lo valiente

Ввічливість не виключає хоробрості

Lo olvidado, ni agradecido ni pagado

Те що забуто, те не віддячене ані сплачене

Lo prometido es deuda

Обіцянка – це вже борг

Lo que no mata, engorda

Те, що не вбиває, зазвичай погладшує

Los amigos de mis amigos son mis amigos.

Друзі моїх друзів є моїми друзями

Los años no pasan en balde

Роки не минають нікчемно

Los niños y los locos dicen las verdades.

Діти і позбавлені розуму говорять правду

Los duelos con pan son menos	Біда здається меншою, коли є хліб
Mal de muchos, consuelo de tontos	Біда для багатьох – утіха для дурнів[чужа мука дурневі втіха]
Más moscas se cogen con miel, que con hiel	Мухи злітаються на мед, а не на жовч
Más sabe el diablo por viejo que por diablo	Дідько знає багато не тому, що він дідько, а тому що він старий
Más vale algo que nada	Ліпше щось як нічого
Más vale la salsa que los caracoles	Соус кращий за мушлі[приправа краща, ніж основна страва]
Más vale lo malo conocido que lo bueno por conocer	Ліпше відоме зло, ніж незнане добро
Más vale maña que fuerza.	Ліпше спитність, ніж сила[Спитність силу здолала]
Más vale pájaro en mano que ciento volando	Краще синиця у руці, ніж журавель у небі
Más vale poco y bueno que mucho y malo	Ліпше трохи доброго, ніж багато поганого
Más vale ponerse una vez colora(d)o que ciento amarillo	Ліпше почервоніти раз, ніж бути жовтим сто разів
Más vale prevenir que curar	Ліпше запобігти(попередити), ніж лікувати
Más vale que no que falte	Ліпше надлишок, ніж нестача

Más vale un buen arreglo que un mal pleito	Ліпше згода по-доброму, ніж поганий суд
Más ven cuatro ojos que dos	Чотири ока бачать краще, ніж два
Matrimonio y mortaja, del cielo bajan	Шлюб і саван спускаються з неба[шлюби звершуються на небесах]
Mente sana en cuerpo sano	Здоровий розум у здоровому тілі [у здоровому тілі здоровий дух]
Mientras hay vida, hay esperanza	Поки є життя, є сподівання
Mucho ruido y pocas nueces	Багато шуму, а горіхів мало[багато галасу даремно]
Muchos cocineros estropean el caldo	Багато кухарів зіпсують бульйон[у семи няньок дитина без ока]
Muchos son los llamados y pocos los escogidos	Багато званих, та мало обраних
Muerto el perro, se acabó la rabia.	Здох собака і скінчилась лють[мертвий собака не кусить]
Nadie diga de esta agua no beberá	Ніколи не говори, що не питимеш з цієї криниці Не плюй у криницю, бо трапиться напитися води – [No escupas en el pozo, alguna vez tendrás que beber de él]
Nadie es perfecto	Ніхто не досконалим(довершеним)

Nadie es profeta en su tierra	Немає пророка у своїй землі
Nadie se acuerda de Santa Bárbara hasta que truena	Ніхто не згадує про святу Варвару, доки грім не вдарить[грім не вдарить – мужик не перехреститься – nadie se santigua si no truena]
Nadie ve su propia joroba	Власного горба ніхто не бачить
Ni un dedo hace mano, ni una golondrina verano	Одна ластівка – то ще не весна
No dejes para mañana lo que puedas hacer hoy.	Не залишай на завтра те, що зможеш зробити сьогодні
No es tan bravo el león como lo pintan	Не такий хоробрий лев, як його малюють
No hay mal que cien años dure	Немає лиха, що триває сто років
No hay mal que por bien no venga	Немає лиха, за яким не приходить добро
No hay mayor aprecio que el no aprecio	Немає більшого визнання, ніж невизнання(замовчування)
No hay peor sordo que el que no quiere oír	Немає гіршого глухого від того, хто не хоче почути
No hay que mentar la soga en casa del ahorcado	Не згадуй мотузку у домі того, хто повісився
No hay que vender la piel del oso antes de haberlo matado.	Не вбивши ведмедя, не продавай його шкуру
No hay quince años feos	Немає негарних у 15 років

No hay regla sin excepción	Немає правила без винятку
No hay riqueza (tesoro) como la salud.	Немає більшого скарбу, ніж здоров'я
No hay rosa sin espinas	Немає троянд без колючок
No le van a enseñar a su padre a hacer hijos	Не вчи свого батька робити дітей [Яйця курку не вчать – los huevos no enseñan a la gallina]
No mata al asno la carga, sino sobrecarga	Віслюка вбив не груз, а перегруз [Хто везе, того ще й підганяють – A quien tira le apremian]
No por mucho madrugar amanece más temprano.	День починається раніше не тому, що встаєш раніше[не лізь попереду батька у пекло – no te apresures al infierno delante de tu padre]
No se ganó Zamora en una hora	Самора завойовувалася не за одну годину[Невідразу Київ будувався]
No se hizo la miel para la boca del asno	Мед зроблений не для того, щоб його їв віслюк[не для коня корм – no es el pienso para el burro]
No se puede repicar y estar en misa	Не можна бити у дзвони і бути присутнім на месі
No son hombres todos los que mean en la pared (, porque los perros mean también).	Не всі то люди, які мочаться на стіну, тому що собаки також мочаться

No todo el monte es orégano	Не вся гора заросла душицею[не все те золото, що блищить; не все йде як по маслу – no es todo oro lo que brilla]
Nunca es tarde, si la dicha es buena	Ніколи не буває пізно, якщо везіння добре
Nunca llueve a gusto de todos	Ніколи не дощить до смаку всім
Obra empezada, medio terminada	Розпочата справа – напівзавершена справа [добрий початок – половина діла]
Obras son amores, que no buenas razones	Справи – це любов, а не добрі наміри[вірять не словам, а ділам]
Ojo por ojo, (y) diente por diente.	Око за око, зуб за зуб
Ojos que no ven, corazón que no siente.	Очі не бачать, серце не болить
Otro vendrá que bueno me hará	Прийде інший і зробить мені добро [не варто загострювати негативні вислови, тому що після поганої події може настати ще гірша]
Ovej(it)a mansa, mama a su madre y a la extraña.	Ласкава овечка ссе свою матір і чужу[ласкава овечка дві матки ссе]
Pájaro viejo no entra en jaula	Старого горобця не обдуриш крихтами
Pan para hoy, hambre para mañana	Хліб на сьогодні, голод на

	завтра[сьогодня багатий, а завтра кусню радий]
Perro ladrador nunca buen mordedor	Собака, який гавкає, не кусає
Pelean los toros y mal para las ranas	Сваряться бики, а погано жабам [Пани б'ються, а в мужиків чуби болять – Los amos pelean y a los villanos les duele la cabeza]
Piedra movediza moho no cobija	Під лежачий камінь вода не тече.- Por debajo de la piedra parada no fluye el agua
Piensa el ladrón que todos son de su condición.	Злодій гадає, що всі такі, як він[кожен міряє на свій аршин]
Poco a poco hila vieja el copo	Потроху пряде свою пряжу стара[терпіння і труд усе перетруть]
Poderoso caballero es don Dinero.	Всемогутній пан є пан Гроші
Por el interés te quiero Andrés	Люблю тебе, Андрію, але через інтерес
Por el hilo se saca el ovillo	Ниточка до клубочка доведе
Por la boca muere el pez	Риба гине через рот [Мовчи, глуха, менше гріха- calla, sorda, así pecarás menos]
Preguntando se va a Roma	Запитуючи, дістанешся Рима [Язик до Києва доведе]
Quien a buen árbol se arrima, buena sombra le cobija	Хто до доброго дерева прихилиться, того добра тінь накриє

Quien bestia va a Roma, bestia retorna	Хто звірем їде до Рима, звірем повертається [У Римі був, а Папи не бачив]
Quien bien te quiere, te hará llorar	Хто тебе любить, той тебе змусить плакати[хто любитьб той і чубить]
Quien busca, halla	Хто шукає, той знаходить
Quien canta, su mal espanta	Хто співає, своє лихо відганяє
Quien con lobos anda al año aulla.	З вовками жити, по-вовчому вити
Quien da primero, da dos veces.	Хто дає відразу дає двічі
Quien fue a Sevilla, perdió su silla	Хто поїхав до Севільї, той втратив своє місце[Хто залишає своє місце, той втрачає його]
Quien hizo la ley, hizo la trampa	Хто зробив закон,- зробив лазівку
Quien llega tarde, ni oye misa ni come carne.	Хто приходить пізно, той втрачає м'ясо і не їсть м'яса [хто пізно приходить, сам собі шкодить]
Quien mal anda, mal acaba	Хто погано ходить, той погано закінчує
Quien mucho abarca, poco aprieta	Хто багато ухопив, мало притис
Quien no arriesga, no pasa la mar	Хто не ризикує, той не виходить у море
Quien no ha visto Sevilla, no ha visto maravilla	Хто не бачив Севільї, той не бачив дива

Quien no tiene padrino, no se bautiza	У кого немає хрещеного, той не охреститься
Quien paga, descansa	Хто сплачує, той відпочиває
Quien bien quiere a Beltrán, quiere a su can	Хто любить мене, любитиме і мого собаку
Quien quiere(-a) peces, que se moje el culo.	Хто хоче риби, хай замочить сідницю
Quien ríe el último, ríe mejor.	Хто сміється останнім, сміється краще
Quien se excusa, se acusa	Хто вибачається, сам себе звинувачує
Quien siembra vientos, recoge tempestades	Хто сіє вітер, пожне бурю
Quien tiene boca, se equivoca	Хто має вуста, той помиляється [людині властиво помилятися]
Reunión de pastores, oveja muerta	Збори пастухів віщують смерть овечці
Ruin pájaro, ruin cantar	Поганий птах погано співає [Які самі, такі й сани – como somos nosotros, así es nuestro patín]
Se dice el pecado pero no el pecador	Називають гріх, але не грішника
Si quieres la col, quieres las hojas de alrededor	Хочеш капусти, хотітимеш і листя навкруг її головки[Любиш їздити, люби й саночки возити; любиш поганяти, люби й коня]

	годувати- si te gusta ir en patín, tiene que gustarte llevarlo; si te gusta cabalgar tiene que gustarte dar de comer a tu caballo]
Siempre quiebra la soga por lo más delgado.	Мотузка рветься у найтоншому місці
Sobre gustos no hay nada escrito	Про смаки немає нічого написаного[на колір і смак товариш не всяк]
Tantas veces va el cántaro a la fuente, que al final se rompe.	Стільки разів ходить глек до води, поки не розіб'ється [гличик носить воду до часу]
Tiempo es un gran ungüento	Час – найкращий лікар
Tirar la piedra y esconder la mano.	Кинути камінь і заховати руку
Todos los caminos llevan a Roma	Усі дороги ведуть до Рима
Tras la tempestad viene la calma	Після бурі тиша настає
Un clavo saca a otro	Клин клином вибивають
Un grano no hace granero pero ayuda al compañero	З однієї зернини не буває житниці
Una imagen vale más que mil palabras Unos nacen con estrella y otros estrellados	Малюнок ліпший за тисячу слів Одні народжуються із зіркою, інші із плямою на лобі[доля сприяє неоднаково всім: кому пирого, кому синці]
Unos por otros, la casa sin barrer	Один дивиться на іншого, а хата не метена
Unos tienen la fama, y otros cardan	Одні мають славу, а інші

la lana

плетуть вовну

Zapatero, a tus zapatos

Чоботар, до своїх чобіт

Українсько-іспанський пареміологічний СЛОВНИК

Або пан, або пропав, двічі не
вмирають

O soy el señor, o estoy perdido, no
se muere dos veces (hay que
arriesgarse en la situación peligrosa
para conseguir el objetivo deseado)

Баба з воза - коням легше

Si la mujer baja del carro, será más
fácil para los caballos (uno se
siente el alivio cuando se quita un
problema del medio)

Багато говорити, а мало
слухати

Mucho hablar y poco escuchar

Бачили очі, що купували - їжте,
хоч повилазьте

Han visto los ojos lo que han
comprado, ahora comed hasta
saciarse(uno tiene que asumir la
responsabilidad por su elección
hasta cuando ésta no es muy
conveniente o buena)

Без мови не підступишся і до
корови

Sin palabras no se acerca ni a la
vaca(la necesidad de comunicarse
a la hora de aclarar las dudas)

Без труда не горить і сухе
поліно

Sin aplicar esfuerzo no arde la leña
seca

Береженого Бог береже

Dios protege a quien es protegido //

Бережи одяг поки новий, а
здоров'я доки молодий

A quien se ayuda, Dios le ayuda

Бери жінку в одній льолі, аби
була до любові

Cuida del vestido cuando sea nuevo
y de la salud cuando seas joven
Cásate con la mujer que tenga sólo
una camisa de noche, así siempre
será tuya

Біда чоловіка знайде, хоч і
сонце зайде

La desgracia encuentra al hombre
aunque se ponga el sol

Бідний думкою багатіє

El pobre se enriquece con el
pensamiento

Більше вір своїм очам, а не
чужим речам

Cree más a tus ojos que a las
palabras ajenas//Mejor ver que oír

Бог не теля: бачить і з відтіля	Dios no es un ternero: todo lo ve desde el cielo
Брехнею світ пройдеши, а назад не повернешся	Puedes andar por el mundo con la ayuda de la mentira, pero nunca vuelves con ella atrás
Брехня стоїть на одній нозі, а правда на двох	La mentira tiene solo una pierna y la verdad dos
Буде і на нашій вулиці свято	También habrá una fiesta en nuestra calle
Буде каяття, та не буде вороття	Habrà penitencia pero no habrá camino para regresar
В добрий час сказати, а в лихий промовчати	Decir en buena hora y callar en la mala
Веселись і їж, поки роток свіж	Come y alégrate mientras que tengas la boca fresca
Взявся за гуж, не кажи, що не дуж	Cuando has tomado el lazo, no digas que no tengas fuerza//cuando te dieron el anillo pon el dedillo
Видено барана по рогах	El carnero se ve por los cuernos(el carácter de cada uno se ve por sus actuaciones)
Виміняв глухий у сліпого дзеркало на цимбали	El sordo cambió al ciego el espejo por el cimbalón
Витріщив очі, як корова на нові ворота	Abrió los ojos como una vaca frente a la puerta nueva//quedarse con la boca abierta;quedarse cuajado
Велике полум'я виникає з маленької іскри	La gran llama aparece de una pequeña chispa
Від багача не жди калача	No esperes pan del rico
Від поклону голова з в'язів не спаде	No se resbala la cabeza de hacer reverencia
Вік живи, вік учись	Aprenda mientras vivas(la necesidad de estudiar a lo largo de la vida)
Вовка боятися, в ліс не ходити	Si temes al lobo no te vayas al bosque//Al bosque no vaya quien de las hojas miedo haya
Вовка як не годуй, а він у ліс дивиться	El lobo siempre mira al bosque aunque esté bien harto//el hijo de la gata ratones mata

Вогонь добрий слуга, але
поганий хазяїн
Волос довгий, розум короткий

В орача руки чорні, а хліб
білий
Всі вони були одним миром
мазані

Всі вони одного поля ягоди
В сім'ї не без урода

В сіні вогню не сховаєш
В своїй хаті своя правда, і
сила, і воля
Всякому овочу свій час.

Гарній дівці гарно й у ганчірці

Гірко поробиш - солодко з'їси.

Голова добре, а дві - краще.
Голова не на те, щоб тільки
кашкет носити.
Голодному псові бодай муха.

Голому розбій не страшний.
Горбатого могила виправить

Готуй сани літом, а воза взимку

Гроші йдуть до багатого, а
злидні - до бідного.
Гуртом і батька добре бити

El fuego es buen servidor pero mal
amo

El cabello largo, la mente corta(
alude a la tontería femenina)

El sembrador tiene las manos
negras pero el pan blanco
Están untados con el mismo
crisma//son lobos de la misma
camada; cojean de la misma pata

Son bayas del mismo campo
En cada familia hay su
monstruo(depravado)//en cada
rebaño hay una oveja descarriada;

en cada familia hay un Judas
No se oculta el fuego en el heno
En casa propia está la verdad de
cada uno, su fuerza y su libertad
Cada hortaliza a su tiempo//a su
tiempo maduran las uvas

Buena moza tiene buen aspecto
hasta vestida de cualquier trapo
Si trabajas amargamente, comes
dulcemente

Una cabeza es buena, dos son mejor
La cabeza no solo sirve para llevar
el sombrero

El perro hambriento se contenta con
una mosca

El desnudo no teme a los bandidos
El jorobado se estira en la
tumba//borracho, no tiene cura;
genio y figura hasta la sepultura

Prepara el trineo en
verano(aconseja hacer las cosas de
antemano)

El dinero va a casa del rico y la
pobreza a casa del pobre
Todos juntos(en compañía) bien
pueden pegar al padre(aconseja
hacer los trabajos difíciles en
compañía)

Гусь свині не товариш
Дав Господь дітей, дасть і на
дітей.
Дай, Боже, нашому теляті вовка
з'їсти.

Дарованому коневі у зуби не
дивляться
Два хитрих умного не
переважать
Де багато пташок, там нема
комашок
Де два б'ються, третій не
мішай
Де не посій, там і вродить

Де руки й охота, там скоро
робота
Де серце лежить, туди око
біжить
Де сила панує, там правда
мовчить
Де торг, там нема ні свата, ні
брата
Добра слава лежить, а небобра
полем біжить.

Добре дивитися на дощ, стоячи
під дахом.

Добре сміється той, хто
сміється останній.
Добре там живеться, де гуртом
сіється й орється.
Добре того лякати, хто боїться.
До булави треба голови.

El ganso no es amigo del puerco
Dios dio a los hijos, dará para los
hijos
Ayuda ,Dios, a nuestro ternero
comer al lobo(se usa para aconsejar
a una persona no sobreestimar sus
capacidades ni posibilidades)
Al caballo regalado no le mires el
diente
Dos astutos no valen más que un
sabio
Donde hay muchos pájaros hay
pocas moscas
Donde dos se pelean que no se meta
el tercero
Donde le siembras, allí brota (sobre
una persona que se adapta a todas
las condiciones y a veces es muy
indiscreta y pegajosa)
Donde hay manos y buen deseo, allí
el trabajo se cumple rápidamente
Donde te pones el corazón, allá
corren tu ojos
Donde reina la fuerza, la verdad
calla
Para el comercio, no hay hermano
ni cuñado
La buena fama yace y la mala corre
por los caminos//Más vale buena
fama que dorada cama
Bien se mira la lluvia cuando uno la
mira desde la cobija//Mirar los
toros desde el andamio (la barrera)
Quien se ríe el último, ríe mejor
Bien se vive donde se siembra y se
siega en compañía
Bien se asusta a un temeroso
Bulavá(símbolo de la potencia de
los Hetmanes) necesita la cabeza(
significa que los atributos

Доведеться свині глянути на небо.

До людей - по розум, до матері - по серце.

До роботи плачучи, а до танців скачучи.

Доти миші скачуть, доки kota не почують.

Дочки не принесуть, а що ї є рознесуть

До чого родився, до того й берись.

До щ не йде де просять, а йде де косять.

Дружба, мов дзеркало: розіб'єш - не склеїш.

Дурневі закон не писаний.

Дурнів не сіють, вони самі родяться.

І злодія не було, і батька вкрали.

Іж зголоду, а люби змолоду.

Їжте борщ з грибами, держіть язик за зубами.

Життя - довга нива, поки пройдеш її - не раз поколешся.

Життя прожити - не поле

exteriores sirven poco si uno no hace uso de su mente, de su cabeza)
Algún día tiene que mirar el puerco al cielo(algún día hay que responder por sus hechos)//A todo

cerdo le llega su San Martín
Si te hace falta la sabiduría, pregunta a la gente, si necesitas cariño, vete a tu madre

A trabajar llorando y a bailar brincando

Los ratones bailan hasta que no presienten al gato//cuando gato no está los ratones bailan

Las hijas no aportan nada(a casa) sino despilfarran lo que hay
Haz aquello para que fuiste nacido

Está lloviendo no donde piden sino donde siegan(guadañan)

La amistad es como el espejo: si se rompe, no se pega

Para el tonto no hay leyes escritas
Los necios no se siembran, ellos nacen por sí solos

No hubo ladrón y han robado al padre(se usa cuando desaparece alguna cosa por milagro o por razón desconocida)

Come cuando tengas hambre, ama mientras seas joven (aconseja hacer las cosas a su tiempo)

Comed borstch con setas y que vuestra lengua esté detrás de la dentadura//en boca cerrada no entran moscas

La vida es un largo campo, mientras que camines pinchas muchas veces el pie//la vida no es un camino de rosas

Vivir la vida no es atravesar el

перейти.
Жінка без мужа - то солома без колосся.
Завзятому буде завжди місто в раю.
За вовка помовка, а вовк і в хату.

За дурною головою, ногам нема покою.

Замуж ввийти - не дощову годину пересидіти.
За одного вченого десять невчених дають.
Зачали за здоровіє, а кінчають за упокой.

За що купив, за те й продаю.

З вовками жить - по-вовчичить.

Згаєного часу конем не доженеш.
Зимове сонц, як мачушине серце: світить, а не гріє

Знає кішка, чиє м'ясо з'їла.

Знайся кінь з конем, а віл з волон.
Знайшов - не скач, згубив - не плач.
З пісні слова не викидають.

З поганой трави не буде доброго сіна.
Краща правда в болоті, а

campo.
La mujer sin hombre es la paja sin espigas
El valiente va a tener siempre su lugar en el paraíso
Hablando del lobo, él aparece en casa//Hablando del rey de Roma, por la puerta asoma
La cabeza necia no deja tranquilos los pies//Quien no tenga cabeza, que tenga pies
Casarse para una mujer no significa esconderse de la lluvia
Un enseñado vale por diez

Han comenzado por la salud y han terminado por el bien de su alma//buen comienzo, mal final
Lo vendo por lo que he comprado// allí está quien lo vio, y aquí quien lo cuenta
Quien vive con los lobos, aúlla como ellos//Quien con perros se acuesta, con las pulgas se levanta
El tiempo perdido no se alcanza con el caballo
El sol de invierno es como el corazón de la madrastra: da luz, pero no da calor
Sabe el gato de quien es la carne que comió//quien se pica, ajos come
Que caballo conozca a caballo y el buey al buey
Al encontrar lo ajeno, no saltes de alegría, al perder lo tuyo, no llores
No se quita de la canción ni una palabra
De la hierba mala no suele haber buen heno
La mejor verdad está ensuciada con

неправда - в золоті.

Краще з розумним загубити,
ніж з дурним знайти.

Краще горобець у долоні, ніж
журавель у небі.

Краще раз побачити, ніж тричі
почути

Краще солом'яна згода, ніж
золота звада.

Кінець - ділу вінець.

Кінь на чотирьох, і то
сапотикається

Клин клином виганяють.

Кожен сам коваль свого щастя.

Кожна робота легка, коли її
робиш охоче.

Коза не хоче на торг, та ведуть.

Коли б свині крила, вона б і
небо зрила.

Коли любиш, люби серцем, а
не язиком.

Кому весілля, а курці смерть.

Краще пізно, аніж ніколи.

Куди голка, туди й нитка.

Коли кобила, туди й лоша.

Куй залізо, доки воно гаряче.

Лінивий двічі робить, а скупий
двічі платить.

Люби жінку як душу, а труси
як грушу.

Любиш кататися, люби й санки

el barro y la mentira está adornada
con el oro

Es mejor perder con el sabio que
encontrar con el tonto

Es mejor tener al gorrión en la
mano que a la grulla en el
cielo//más vale un pájaro en mano,
que buitre volando,más vale pájaro
en mano que ciento volando,no
dejes lo ganado por lo que has de
ganar

Más vale ver una vez que oír tres
veces

Más vale el acuerdo de paja que la
tentación de oro

El fin corona la obra

El caballo tiene cuatro patas, pero
también tropieza

Un clavo saca otro

Cada uno es el herrero de su
felicidad

Cada trabajo es fácil si lo haces a
gusto

La cabra no quiere ir al mercado
pero la llevan

Si el puerco tuviera alas subiría al
cielo

Si amas, ama con el corazón y no
con la lengua

Boda para unos, muerte para gallina

Más vale tarde, que nunca

El hilo sigue la aguja

El potro sigue la yegua

Trabaja el hierro mientras que sea
caliente//al hierro caliente batirlo de
repente

El perezoso trabaja el doble, el
avaro paga el doble

Si amas a una mujer, ámala como el
alma y sacúdela como el peral

Si te gusta deslizarse desde la

ВОЗИТЬ.

Людей питає, а свій розум май.

Лякана ворона куца боїться.

Маленька праця краща за
велике безділля.

Малі діти - малий клопіт,
великі діти - великий клопіт.

Материн гнів, як весняний сніг
- рясно впаде, та швидко
розтане.

Менше вкусиш, швидше
ковтнеш.

Мовчи, глуха, менше гріха.
Молодець проти овець, а проти
молодця і сам вівця.
Моя хата скраю, я нічого не
знаю.

Мудрий не все каже, що знає, а
дурень не все знає, що каже.
М'яко стеле, та твердо спати.

На безриб'ї і рак риба, а на
безлюдді і з Хоми пан.

montaña tiene que gustarte subir
arriba el trineo//no hay carne sin
huesos; quien come la carne, que
roa el hueso; si quieres la col,
quieres las hojas de alrededor
Pregunta a la gente, pero ten tu
mente

El cuervo asustado teme al
arbusto//el gato escaldado del agua
fría huye; de los escarmentados
nacen los avisados

El pequeño trabajo es mejor que
gran ocio
Los niños pequeños son pequeños
problemas, los grandes niños son
problemas grandes

La ira de una madre es como la
nieve de primavera: cae abundante
pero se derrite al instante

Si muerdes menor bocado más
rápidamente lo tragas// quien
mucho abarca, poco aprieta
Calla, sorda, pecarás menos
Contra las ovejas es un bravo y
contra un bravo es una oveja
Mi casa está en el extremo del
poblado, no sé nada// cada uno va a
su avío y yo voy al mío, ahí me las
den todas

El sabio no dice todo lo que sabe y
el tonto no sabe todo lo que dice
Hace la cama blanda pero duro se
duerme en ella//bala como oveja y
muerde como león; parece hormiga
y es avispa

Si no hay pescado, el cangrejo
también sirve, si no hay gente,
nuestro Jomá(nombre propio) es el
señor//A falta de pan buenas son
tortas,pues tenemos hogazas, no
busquemos tortas

На Бога надійся, а сам не
плошай.

На дерево дивись як родить, а
на людину як робить.
На злодієві шапка горить.

Найшла коса на камінь: коса не
втне, камінь не подасться.
На ловця і звір біжить.

На одному місті і камінь мохом
обростає.

На похиле дерево і кози
скачуть.

Наука в ліс не веде, а з лісу
виводить.
на чужий роток не накидай
платок.
На язиці медок, а у роті льодок.

Не бажай синові багатства, а
бажай розуму.
Не біжи за великим, щоб
малого не загубити.
Не бійся розумного ворога, а
бійся дурного приятеля.
Не буди лихо, доки спить тихо.

Не відкладай на завтра те, що
можеш зробити сьогодні.

Confía en Dios pero no te aflijas//
A Dios rogando y con el mazo
dando

Mira el árbol mientras que de frutas
y al hombre, mientras que trabaje
Arde el sombrero del ladrón(frase
precedente de una leyenda cuando
en una comunidad se buscaba al
ladrón, un hombre gritó que ardía el
sombrero del ladrón y éste se reveló
tratando de deshacerse del
sombrero en llamas)

Chocó la guadaña contra la piedra//
chocaron dos cabezas de hierro
La bestia misma va hacia su
cazador//el que la sigue, la
consigue; el que busca halla
La piedra parada pronto cría
moho//la piedra movediza nunca
cría moho

Las cabras saltan a un árbol
inclinado(doblado)//hacer leña del
arbol caido

La ciencia no lleva al bosque, sino
ayuda a salir de él

La boca ajena no se tapa con el
pañuelo

La miel en la lengua y el hielo en la
boca

No deseas riqueza a tu hijo sino
buena cabeza

No corras detrás de lo grande para
no perder lo pequeño

No temas al enemigo sabio sino a
un amigo tonto

No despiertes a las penas mientras
que duerman//al perro que duerme,
no lo despiertes

No dejes para mañana lo que
puedas hacer hoy// quien puede y
no quiere, cuando él querrá no

Не все те правда, що на весіллі
співають.
Не знаєш броду, не лізь у воду.

Не знав, та й забув.

Не кажи гоп, доки не
перескочиш.

Не кажи - не вмю, а кажи
навчуся.
Не копай другому яму, бо сам і
впадеш.

Не лізь поперед батька у пекло.

Не мав лиха, так оженивсь.
Не мала баба клопоту, та й
купила порося.

Не мати, що народила, а мати,
що виховала
Не можна приховати сильного
кашлю, та доброго кохання.
Не надовго старий жениться.

Не одежа красить людину, а
добрі діла.
Не питай старого, а питай
бувалого.
Не плюй у колодязь, бо
доведеться води напитися.

Не поговоривши з головою, не
бери руками.
Не потрібен і клад, коли в
родині лад.

podrá
No todo es verdad de lo que se
cante en la boda
No te metas en el agua si no
conoces el vado//no te metas en
camisa de once varas
No lo sabía y encima lo había
olvidado
No digas paf antes de que no
saltes// antes de que acabes no te
alabes
No digas no sé sino dí que
aprenderás
No caves la fosa a otro ya que
puedes caer en ella// quien al cielo
escupe, en la cara le cae
No te apresures al infierno delante
de tu padre(no aceleres los
acontecimientos)
No tenía otras desgracias y se casó
No tenía mujer problemas y se
compró un cochinitillo(hacer algo
inoportuno para crear problemas)
No es madre la que parió sino la
que crió
No se esconde la fuerte tos y el
buen amor
El viejo se casa no por mucho
tiempo
El hombre se adorna no con el
vestido sino con las buenas obras
No preguntes al viejo sino al
experto(perito)
No escupas a la fuente, te servirá
para beber agua//nadie diga de este
agua no beberá, no escupas al cielo
que te puede caer en la cara
No toques con las manos sin tener
el consejo con la cabeza
No hace falta ningún tesoro si reina
paz en la familia

Не святі горшкі ліплять.

Не твоє засипалося, не твоє й мелеться.

Не той ворог, що перед тобою, а той, що за спиною.

Не той урожай, що на полі, а той, що в коморі.

Не хвались згинаючись, а хвались випрямляючись.

Не хвались нажавши, а хвались намолотивши.

Нема м'яса як свинина, нема риби як линина.

Незваний гість гірше татарина.

Немає гіршого ворога, як дурний розум.

Нових друзів май, а старих не забувай.

Одна бджола мало меду наносить.

Одна ластівка не несе весни.

Однією рукою в долоні не заплещеш.

Оділлються вовку овечі сльози.

Очі бояться, а руки роблять.

Перед неводом не ловім риби.

Пильнуй свого носа, а не чужого проса

Письменний бачить поночі більше, як неписьменний удень.

No son los Santos los que hacen los tiestos

No fue lo tuyo lo echado en el molino, no es lo tuyo lo que está molándose

No es enemigo el que está delante de ti, sino el que está detrás de ti

No es la cosecha la que está en el campo sino la que está en el granero

No te alabes doblándose, alábate desdoblándote//antes de que acabes, no te alabes

No te alabes después de segar, alábate después de moler

No hay mejor carne que la del puerco y del pescado la tenca// del mar el mero y de la tierra el carnero

El huésped inesperado es peor que un tártaro

No hay peor enemigo que la mente necia

Que tengas nuevos amigos y no olvides a los viejos//amigo, viejo; tocino y vino, añejos

Una sola abeja da poca miel

Una golondrina no trae primavera// una golondrina no hace verano

No se aplaude con una mano

Se verterán las lágrimas de la oveja al lobo

Los ojos temen y las manos trabajan

No pesquemos delante de la red
Guarda tu nariz y no los granos ajenos

El instruido ve más de noche que analfabeto de día

Під лежачій камінь вода не
тече.

Підлеслива людина - гадюка
під квітами.

Після нас хоч потоп.

Пожалів вовк кобилу - залишив
хвост та гриву.

Поженешся за двома зайцями-
жодного не спіймаєш.

Поживеться - полюбиться.

Поки грім не гряне - ледачій не
встане.

Покірне телятко дві матки ссе.

Половина світу скаче, половина
плаче.

Полюбить легко, розлюбить
важко.

Посієш вчинок - виросте
звичка.

По смерті немає каяття.

Правда не втоне у воді, не
згорить у вогні.

Проти вітру не посипеш
піском.

Пусти свиню за стіл, то вона і
лапи на стіл.

Пхає свого носа у чуже просо.

Раз мати народила, не двічі й
помирати.

Рання пташка дзьобик набиває,

Piedra movediza moho no cobija

El hombre alabador es la víbora
debajo de las flores

Después de nosotros, el
diluvio//después de mi el diluvio

El lobo se apiadó de la yegua y dejó
la cola y la crin

Si sigues dos liebres, no alcanzas
ninguna//Quien dos liebres sigue,
tal vez caza una, y muchas veces
ninguna; quien mucho abarca, poco
aprieta

Mientras más se viva, más se quiere

Antes de que no truene, el perezoso
no se levanta// nadie se acuerda de
Santa Bárbara hasta que truena

El ternero manso mama a su madre
y a la ajena

La mitad del mundo brinca, la otra
mitad llora

Es fácil enamorarse, peor es olvidar

Si siembras modo de actuar, crecerá
la costumbre

Después de la muerte no hay
penitencia

La verdad no se hunde en el agua,
no se quema en el fuego

No se puede arrojar la arena contra
el viento

Pon al cerdo a la mesa y él se
pondrá sus patas sobre ella//al
villano, dale el pie y se tomará la
mano

No metas tu nariz en el mijo
ajeno//no te metas donde nadie te
llama

Una vez te parió tu madre, no te
morirás dos veces

El pájaro madrugador se llena el

а пізня очиці протирає
Рання пташка росу п'є, а пізня -
сльози ллє.
Ранок мудріш вечора.

Рідна мати і б'є, то не болить, а
свекруха словами б'є гірше ніж
кулаками.
Розжуй, розкажи і у рот
положи.

Розумного пошли - одне слово
скажи, дурня пошли - три слова
скажи, та й сам за ним піди.
Розуму палата, а ключі від неї
загублені.
Роботі як не сядеш на шію, то
вона тобі сяде.
Рука руку мисє.
Сам від себе не втечеш.

Сам пропадай, а товариша з
біди виручай.
Світ не без добрих людей.
Свої люди не татари, не дадуть
пропасти
Свою біду не обминеш і на
льоду
Своя рука владика.

Своя сорочка ближче до тіла.

Селянин без землі - це риба без
води.
Серце не навчиш.
Серце не питає.
Серцю не закажеш.
Сивина у бороду, а чорт в
ребро.

pico y el tardío se frota los ojos
El pájaro madrugador bebe el rocío
y el tardío vierte las lágrimas
El amanecer es más sabió que la
noche//Antes de hacer nada,
consúltalo con la almohada
La madre te pega con su puño y no
sientes dolor y la suegra te pega con
palabras peor que con los puños
Mastica, explica y pon en la
boca//meter las palabras en el
cuerpo
Manda al sabio y dile una sola
palabra, manda al tonto, dile tres
palabras y vete tras él
Tiene el palacio lleno de sabiduría
pero se han perdido llaves de él.
Si no te sientas en el cuello del
trabajo, el trabajo se sienta sobre ti
Una mano lava a otra
No te escaparás de ti mismo(de tu
natura)
Salva a tu compañero aunque te
mueras
Hay buena gente en el mundo
Tu propia gente no son tártaros, no
te dejan perecer
El mal propio no se evita ni en la
pista de hielo
La mano de cada uno tiene su
propio poder
LA camisa de cada uno está cerca
de su propio cuerpo//primero son
mis dientes que mis parientes
Campesino sin tierra es como el
pez sin agua
Al corazón no se le enseña
El corazón no pregunta
No se ordena al corazón
Las canas en la barba y el diablo en
la costilla/ a la vejez viruelas

Ситий голодному не товариш.	El harto no es amigo del hambriento
Сім раз відмір, один відріж.	Mide siete veces y corta una sola vez//antes que te cases, mira lo que haces
Скільки вовка не годуй, а він все одно в ліс дивиться.	Por mucho que alimentes a l lobo, él mira al bosque//el hijo de la gata ratones mata; la cabra siempre tira al monte
Скільки ворону не квітчай у павине пір'я, вона зостанеться вороною.	El cuervo se queda cuervo aunque adornado con las plumas del pavo real// la mona vestida de seda mona queda
Скрізь там гарно, де нас нема.	Bien se está en todas partes donde no estamos nosotros
Сліпе цуценя і те до матері лізе.	Hasta el cachorro ciego busca a su madre
Слово не горобець, вирветься, не впіймаєш.	La palabra no es un gorrión, si se escapa no vuelve atrás// la palabra que sale de la boca, nunca torna
Слово не стріла, а глибше раниць.	La palabra no es una flecha pero hierde más profundo
Сльозами горю не поможеш.	No se ayuda con las lágrimas en una desgracia
Собака на сніні: і собі не гам, і другим не дам.	El perro del hortelano, que ni come ni deja comer
Старий віл борозни не портить.	El buey viejo no estropea el surco//el buey viejo, surco derecho
Старий друг лучше нових двух.	El amigo viejo es mejor que dos nuevos//leña, libros, vino y amigos, los más viejos preferidos
Судженого конем не об'їдеш.	No se escapa del prometido ni a caballo
Суша ложка рот дере.	La cuchara seca raspa la boca
Ти йому про образи, а він тобі про гарбузи.	Le hablas de los iconos y él te habla de las calabazas(falta de entendimiento entre partes comunicantes)
Тиха вода греблі рве.	El agua mansa rompe las presas// del agua mansa libreme, Dios, pues de la corriente me libre yo

Тихіше їдеш, далі будеш.

То не друг, що медом маже, а той друг, що правду каже.

Топчи правду в калюжу, а вона все чиста буде.

Той тільки не помиляється, хто нічого не робить.

У страху великі очі.

Умів украсти, уміє і очима лупати.

Уміє сказати, уміє і змовчати.

У скупого серед зими льоду не дістанеш

У неї снігу зимою не дістанеш.

Устами дитяти глаголить сам Бог.

У старого мудрі речі, а малого дужі плечі.

У сусіда жінка краща, у сусіда хата краща.

Учений іде, а неук слідом спотикається.

Учи дитину тоді, як упоперек лави лежить, а не як упродовж ляже.

У чужому оці видно й порошину, а у своєму й цурки не помічає.

У хаті гульки, а в городі - ні цибульки.

Хата з дітьми - базар, без них - цвинтар.

Хвалила сова своїх дітей, що

Si vas despacio, más lejos llegas//paso a paso se va lejos
No es aquel amigo quien te unta con miel, sino el que te dice la verdad

Arrastra la verdad por el barro y se queda limpia

El que no hace nada nunca se equivoca

El miedo tiene unos ojos grandes//el miedo ve con anteojos de aumento; tiene el miedo muchos ojos

Has sabido robar, sé pestañear después

Sé decir, sé callar

El avaro no dará a nadie el hielo en medio del invierno

Ella no te dará nieve en medio del invierno

La boca de los niños dice la verdad//Los niños y los locos dicen las verdades

El viejo tiene palabras sabias y el joven tiene los hombros fuertes

La casa y la esposa del vecino son mejores

El enseñado va por el camino y el iletrado tropieza detrás

Enseña al niño cuando está acostado de través de la cama y no cuando se acuesta a lo largo de ella

Ve en el ojo ajeno el granito de arena y no ve el tronco en el ojo propio

En la casa hay juerga y en la huerta no hay ni cebolla

La casa con niños parece un mercado, sin ellos parece un cementerio

El mochuelo alababa a sus hijos

нема кращих на світі.

Хліб та вода - козацька їда.

Хліб - усьому голова.

Хороший початок - половина діла.

Хотіла мама генерала, а вийшла за тата.

Хоч вовк линяє, а норів не міняє.

Хочеш їсти калачі, не сиди на печі.

Хоч не з красою, аби з головою.

Хто дбає, той має.

Хто дурним вродивсь, той дурнем і помре.

Хто рано встає, тому і Господь подає, а хто проспить, того і біс хапа.

Хто рано підводиться, за тим і діло водиться.

Хто мовчить, той двох навчить.

Хто спішить, той людей смішить.

Хто солодко живе, той гірко помирає.

Хто хвалиться, той кається.

Хто хоче більше знати, той мусить менше спати.

Це діло вилами по воді писане.

Чим багаті, тим і раді.

Чим би дитя не бавилось, аби мовчало.

que son mejores en el mundo//Dijo escarabajo a sus hijos: venid a mi, mis flores

El pan y el agua son la comida de los kosacos

El pan es la cabeza del todo

El buen comienzo es la mitad del asunto

Mi mamá quería a un general, pero se casó con mi papa.

El lobo muda su pelo pero no las costumbres//Muda el lobo los dientes mas no los mientes

Si quieres comer bollos, no te sientas sobre el horno(la necesidad de trabajar)

Aunque no sea hermosa, que tenga cabeza (sobre la chica)

Quien trabaja, tiene

Quien tonto nace, tonto muere

A quien madruga Dios le ayuda y quien se queda dormido, le agarra el diablo

Quien se levanta temprano, todos sus trabajos son exitosos

Quien calla, enseña a los dos

Quien se apresura, hace reir a la gente

Quien vive dulcemente, muere amargamente

Quien se alaba, se arrepiente

Quien quiere saber más, tiene que dormir menos

Este asunto está escrito con la horquilla// escrito en la arena

Somos ricos con lo que tenemos y con esto nos alegramos

Cuando el niño no tiene nada que hacer se ha de entretener con tal que no lllore

Чим далі в ліс, тим більше
дров.
Чого Івась не навчився, того й
Іван не буде знати.
Чого навчився, того за плечима
не носить.
Чоловік сам не знає, де знайде,
а де загубить.
Чоловік у домі голова, а жінка
душа.
Чуєш дзвін, та не знаєш де він.

Чужу біду руками розведу, а до
своєї ума не приберу.
Шабля раниць голову, а слово
душу.
Шануй вчителя як родителя.
Швець знай своє шевство, а в
кравецтво не мішайся.

Шило у мішку не заховаєш.

Щастя має ноги, а біда - роги.

Що було, то бачили, що буде,
те побачимо.
Що в кашу покладеш, те й
ложкою зачепиш.
Що в кого свербить, він те й
чуває.
Що знати, те за плечима не
носити.
Що посіяв, те й пожнеш.

Що сьогодні утече, то завтра
не зловиш.
Що у тверезого на думці, те у
п'яного на язиці.
Щоб чоловіка розібрати треба з
ним десять пасок з'їсти.

Mientras más penetras en el bosque
más leña hay
Lo que no aprendió Juanito, no
aprende Juan
Lo que aprendiste no vas a cargar a
cuestas
El hombre nunca sabe donde va a
perder y donde va a encontrar
El hombre es la cabeza de la casa y
la mujer es su alma
Ha oído campanas y no sabe de
donde//ha oído el gallo cantar y no
sabe en que muladar
El mal ajeno detengo con las manos
y no sé que hacer con el mal propio
El sable hiere la cabeza y la palabra
el alma
Respeto al maestro como a su padre
Que sepa el costurero su costura y
que no se meta en el trabajo del
cortador// Zapatero a tus zapatos
La lenza no se esconde en el
saco//todo saldrá en la colada
La felicidad tiene los pies y la pena
los cuernos
Lo que había sido, hemos visto y lo
que será, lo veremos
Lo que pones en la papilla, esto lo
sacas de ella con la cuchara
Cada uno se rasca donde le pica

Lo que sabes no lo cargas a costas

Uno recoge lo que siembra//como
siembres, recogerás
Lo que perdiste hoy no lo
encontrarás mañana
Lo que el sobrio tiene en la mente,
el borracho lo tiene en la lengua
Para conocer a uno hay que comer
diez panes de pascua con él//pasar

Яблуко від яблуні недалеко
падає
Яка гребля, такий й млин, який
батько, такий й син.
Який пан, такий жупан.
Які мамка й татко, таке й
дитятко.
Язик без кісток, вертіть ним
можна як завгодно.
Язик до Києва доведе.

Якби не було хмар, ми б не
знали ціну сонцю.
Як їсть, то впріє, а як робить,
мерзне.
Як не впіймав, не кажи, що
зłodій.
Як не наївся, то не налижешся.

Якого пива наварили, таке й
будете пити.
Як хороше в людях, а дома все
ж найкраще

Яйця курку вчать.

mucho juntos, haber pasado juntos
muchas peripecias

La manzana cae cerca del manzano

Como es la presa así es el molino,
como es el padre, tal es el hijo
Tal es el señor como su vestimenta
Como son los padres así son sus
hijos

La lengua no tiene huesos y se
puede moverla al gusto de uno
Quien tiene lengua a Kiev va//
Quien tiene lengua a Roma
va//hablando se llega a roma
No conoceríamos el precio de la luz
si no hubieran nubes

Cuando come, suda, y cuando
trabaja se enfría (de un perezoso)
Si no lo has cogido, no le digas que
es un ladrón

Si no te hartaste con comer no te
hartas con lamer

Que cerveza preparasteis, esa vais a
tomar

Uno se siente bien en la casa ajena,
pero mejor en la suya propia// casa
mía, casa mía, me pareces una
abadía

Los huevos enseñan a la gallina

ЛІТЕРАТУРА

- Даль В. Пословицы русского народа / В. Даль. – М. : Госполитиздат. – 1957. – 345 с.
- Прислів'я. Енциклопедія української мови. – Київ : Наука. – 2001. – С. 314
- Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість / М. Лановик, З. Зановик. – К. : Знання-Прес, - 2001. – 457 с.
- Номис М. Українські приказки, прислів'я і таке інше / М. Носик. – Київ : Либідь. – 1993. – 766 с.
- Пазяк М. Прислів'я та приказки / М. Пазяк. – Київ : Наукова думка. – 3 т. – 1989–1990.
- Пермяков Г. Л. 300 общеупотребительных русских пословиц и поговорок для говорящих на немецком языке / Г. Л. Пермяков. – Москва : Наука. – 1985. – 212 с.
- Sevilla Muñoz, J. Cantera Ortiz de Urbina, J. 1001 refranes españoles con sus correspondencias en alemán, árabe, francés, inglés, italiano, polaco, provenzal y ruso. – Madrid : EINSA, – 2001